

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

П Р Я Ж И Я

Брой 12 • год. ХСIV • 26 юни 2014 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

Акад. Стефан Воденичаров,
председател на Българска
академия на науките
и член на ВК на СТДБ

**МОЯТ РОД ИМА
ТРАКИЙСКИ
КОРЕНИ**

На стр. 3

Казанлъшкото дружество „Капитан Петко Войвода“

СОФИЯ ПАРНАРОВА

навърши век

На 14 юни казанлъшките тракийци отбелязаха двоен юбилей – 100 годишнината от създаването на дружеството им и 170 години от рождението на патрона му – Капитан Петко Войвода.

Преди началото на тържеството, което се състоя във Военния клуб, бе открита изложба, проследяваща историята на тракийското дружество в Казанлък. Изложбата подготви и откри Пепа Коскина от Исторически музей „Искра“, която с голяма симпатия и всеотдайност помага на дружеството.

Тържеството уважиха високопоставени гости: вицепрезидентът на Република България Маргарита Попова, председателят на СТДБ Красимир Премянов, председателят на Тракийския женски съюз и на Тракийско дружество „Одринска епопея“ – Стара Загора Петра Мечева, председатели на тракийски дружества от страната. В доклада си председателят на Тракийското дружество Костадинка Димитрова разказа за нелекия, но изпълнен с много трудолюбие, честност и всеотдайност стогодишен път на тракийските бежанци в Казанлък. Заявявайки обичта си към тракийци, в словото си Маргарита Попова говори за любовта им към Отечеството, за тяхната скромност, честност и всеотдайност към каузата за свободна и мирна Тракия.

„Тракийци, пре-

■ Маргарита Попова

■ Красимир Премянов

минали през тежки изпитания, през нечовешки трудности и драми, са съхранили не само своето родолюбие, но и своята изключителна човештина. „Не забравяйте, но не отмъщавайте“ е призив, изпълнен с жива памет и дълбока мъдрост. Нека той да звучи не само днес, когато вие, наследниците на тракийските бежанци, чествате вековен юбилей на тракийското дружество. Нека той бъде призив към всички българи, защото родолюбието и патриотизма са ни съхранили като народ и държава“, каза в обръщението си към присъстващите в залата вицепрезидентът Маргарита Попова

Поздравителни адреси бяха поднесени от СТДБ, от кмета на Община Казанлък Галина Стоянова, от тракийски дружества от страната. Приятна изненада поднесе на тракийци казанлъшкият скулптор Велин Дечков, автор на паметника на Капитан Петко Войвода в Доган Хисар. Той подари на дружеството гипсово копие на бюста на Петко Войвода. А първият, който застана до него, беше малкият Александър, който развълнува залата с прекрасното си изпълнение на стихотворение за Войводата.

За дългогодишната си всеотдайна дейност Костадинка Димитрова беше наградена с орден Капитан Петко Войвода I степен. Празникът завърши с великолепен концерт, изнесен от групата на Варненското тракийско дружество с ръководител Георги Германов.

СТДБ Тодор Корув тана тя, каквато стана. Но не съм очаквал, че на резултатите от евровота ще се гледа толкова драматично. Европейската традиция подсказва друго – изборите са урок и поука, но не са основа за политически дандани, та чак и земетръси. Видя се, че в нито една страна не се юрнаха да събарят правителството си. Само ние сега ще се занимаваме с нови избори, ще правим харчове за тях, ще създаваме илюзии на реформаторски и безцензорни политици, че могат да яхнат властта, защото изменчивото по природа (още в зачатия си) Движение за права и свободи пусна всички партии по пързалката, като изненадващо отказа поддръжката на кабинета.

тригнал! Още повече, че неговият министър Стойнев е категоричен, че това е важен стратегически, инвестиционен проект, който позволява сигурност при доставките на природен газ и ще се открият хиляди работни места в най-бедните региони. Министър Вигенин също твърдо защити тръбопровода, като изтъкна още един фактор – транзитът на газта през нестабилната политически и икономически Украйна носи рискове, доказателство е дори сегашното спиране на газта от Русия. През морето тръбата поне е пряка.

Чувал съм сатанински думи: „Владимир Путин щял да използва газовия проект с военна цел, както и да се опита да върне в сферата на влияние страни като България. С „Южен поток“ Русия иска да монопо-

„Южен поток“ ни е нужен!

Доста безнравствено поведение след вот, в който тази етническата партия напазарува масово циганските гласове не само в родината, но и чак в Полша. Впрочем, ако още в първия си ден правителството на Орешарски ходи по жаравата, това се дължеше на ДПС, което извади нахално от ръкава си Делян Пеевски (вярно с подкрепата на Станишев) и вбеси мало и голямо. Сега на пазара избухна скандал между бившите побратими Цветан Василев и Делян Пеевски, прокуратурата нещо души около банките и фирмите им, дори казват, че когато двамата са добре, отношенията между БСП и ДПС са нормални, когато се скарат, Лютов Местан започва да вижда недостиг във властта на ДПС.

Както и да гледаме събитията, в тях отдолу прозира „Южен поток“. Догановите хора не го щат, защото вярвали само в европейската позицията за проекта, но позволете ми да се осъмня в тяхната вяръност с предположение, че предпочитат друга тръба да обслужва страната – примерно от Турция. Естествено американците не щат „Южен поток“ – те не само искат НАТО да тури ракети в Украйна, но в тази страна виждат огромни залежи от шистов газ. Как да пуснат руска тръба, като те с кораби искат да докарват втечен газ на европейските си партньори. Но най-обидното в цялата история е, че премиерът Орешарски падна ниско пред тримата американски сенатори и им угоди. Може би, за да не му дърпат ушите, избърза да каже, че спира проекта „Южен поток“, а сега май се измята. Нали си е

■ Тодор Корув

лизира доставките на газ за Европа. Казва ги Юрген Рот, автор на книгата „Газпром – зловещата империя“. За него всичко е ясно: „Газпром“ – това е Путин и Путин – това е „Газпром“, това не е обикновена компания, а политическо, икономическо и военно оръжие за натиск и влияние. И важното според Рот е да се отнеме това оръжие. Сякаш американците са му го диктували. И не питайте как биха реагирали сънародниците на Рот, ако в същия дух апелира да се среже тръбата на „Северен поток“, та да се сложи край на монополизма на Русия и омразния му „Газпром“ в доставките на газ за Европа.

Нашата тракийска съдба ни е научила да държим на всеки проект, който е ползотворен за Отечеството. И когато дойде ред на изборите, ние ще гласуваме за кандидати, които защитават както справедливите ни искания като потомци на тракийските бежанци, така и на проектите с национално значение, какъвто, убедени сме, е „Южен поток“. Нещо повече – той е истински европейски, защото освен България в него участват и Сърбия, Италия, Гърция, Словения, Унгария и Австрия.

МАРА МИХАЙЛОВА

ПЕТРА МЕЧЕВА

Статията се посвещава на 80 годишнината от създаването на Тракийския женски съюз.

Тази жена – тракийка, бежанка е с изключителен принос към Тракийската организация и Тракийското женско движение в България.

Мара Михайлова е родена на 28 ноември, 1901 г. в прекрасен кът на Беломорска Тракия – с. Чобанкьой. Селото, скътано в южните склонове на тракийската Родопа планина.

Тази красива природа, в която расте Мара, ще възпита у нея траен усет към възвишеното, към „каматното“ и то ще стане нейна същност, която тя ще раздава у хората през целия си живот.

Мара крепне и се развива в родолюбиво патриотично семейство от потекло на борци за независима българска църква и просвета. Споменът за подвизите на Капитан Петко войвода е жив и непримиримият му спрямо потисничеството, дух царя в атмосферата на семейството. Слуша тя разказите на дядовците си ятаци на легендарния герой. Затова родолюбието и свободолюбието, борбеността и жаждата за освобождение от гнета ще я съпровождат през целия ѝ живот. Затова с възторг и опиянение тя, макар и малка, ще посрещне обявяването на Балканската освободителна война от 1912 г., победата на българските войни при превземането на Одрин. „Одрин падна! Одрин падна!“ – този ек и тази радост от победата тя ще носи в сърцето си винаги и навсякъде. Тържественният звън на камбаниите, оповестяващи свободата на Тракия, възгласите и грейналите лица на българите, посрещнали свободата, ще се запечатат дълбоко в детското ѝ съзнание. Това сладко опиянение на свободата е миг, незабравим сладък миг. Тя е само на 12 години. Но в детското ѝ съзнание ще залегне дълбоко и разочарованието от недалновидната дипломация и неразумната политика на българските управници. Тя ще преживее ужасите от разорението на тракийските българи, от безчинствата на башибозука, от пожарищата, изнасилванията от страданията на народа български. Затова по-късно тя ще си спомня за своето родно място и ще го нарече „многострадална Беломорска Тракия“. Тя ще запомни и несправедливият Ньойски договор, който завинаги ѝ го отнема и по настояване на Великите сили го предава на Гърция, като българското на-

селение е подгонено, а Тракия – обезбългарена.

Свободолюбивата и борбена натура на Мара Михайлова (вече съпруга на тракиец Аргир Михайлов), макар и на ръце с мъжка рожа (Георги), не може да се примири с тази несправедливост. Организира траурни митинги, пише декларации и прокламации до великите сили за връщане на родината и на Тракия.

Тракийското население според нея не бива да се примирява. Необходима е борба, в която трябва да се включи и жената тракийка. Но в началото на ХХ век тя е неука и плаха. Чрез в. „Тракия“ Мара Михайлова зове:

„Бързай, жено, и до една застанете в редовете на новият съюз, който ще се роди чрез тебе. И ти, където и да си, последвай примера на тракийските жени от София и Варна, които първи се събудиха и туриха началото.“

Бежанката Мара Михайлова първа дава идеята жените тракийки да се обединят в своя организация, която да носи названието Тракийски женски съюз, като сила в борбата за родна Тракия. Посещава тракийски конгреси и макар да е сама, подготвя почвата за новата организация на жените, която тепърва ще се развие.

Показателна в това отношение е статията ѝ във в. „Тракия“, в която подчертава:

„Присъствах на XII конгрес на Тракийската организация, който се проведе през октомври 1927 г. в град Пловдив. Не взех думата, защото се чувствах самотна и недостатъчно смела. Бях само аз една-единствена жена. Но за жената – тракийка и дума не стана.“

Цяло десетилетие Мара Михайлова работи за осъзнаването и извеждането на жената тракийка на обществена сцена.

На 28 октомври 1933 г. в София се провежда Първият тракийски женски конгрес. Началото е поставено и от Мара Михайлова.

След учредяването на ТЖС тя пак излиза със статия във в. „Тракия“ под заглавие „Тракийски женски съюз“. В нея тя пита:

Защо се роди ТЖС? Трябва ли той да живее? Потребен ли е той при наличие на толкова организации? И отговаря:

„Да! Той се роди, защото ще нареди всяка тракийка под знамето на ТЖС. Защото ще събуди съзнанието ѝ за дълг и към поробената ѝ Родина. ТЖС ще просвети със своето съществуване майката, защото на Тракия са нужни просветени синове. ТЖС

призовава всяка тракийска снаха, била богата или от бедно семейство, от колибата, от селото, от града, била тя учена или неука, да се нареди в дългите редици, готова за работа за своето племе. Нека запомним, че тази, която е забравила где за първи път е видяла слънцето, где е казала първото „мамо“, где е чула песента на тая, която е дала за нея младост, здраве и живота си, не може да бъде между хората и в тяхното общество, тя няма място там. Тя ще побърза да намери сама пътя, който води до нейният общ дом – Тракия.“

Виждаме, че цялото същество на Мара Михайлова е обладано от борбата за освобождението на Тракия. Смислът на нейния живот е да види родината си свободна.

Цялото ѝ журналистическо и писателско творчество е подчинено на нейната вътрешна потребност за свобода, на нейната болка от кръвящата ѝ рана – Тракия. Тази болка ще бъде с нея завинаги. С тази идея е проникната цялата ѝ творческа дейност. И който не прозре това, четейки богатото ѝ литературно наследство, той не ще го разбере.

Мара Михайлова е толкова борбена, че въпреки превратностите в живота ѝ нищо не може да я сломи. Нито осъждането ѝ на смърт чрез обесване от гръцката администрация, нито задържането ѝ от МВР – Кърджали, през 1944 г., нито изключването ѝ от Съюза на провинциалните журналисти, най-тежко преживяно от нея. През целия си живот тя доказваше себе си, доказваше своя неподкупен дух и творчески заряд, доказваше, че не е подвластна на никоя партия, че за нея има една партия и тя се нарича Тракия, другояче – България. Затова Мара Михайлова бе уважавана от всички убедени се в нейната чистота и вяност към идеалите на България. През по-голямата част от живота си тя беше хоноруван сътрудник на Българската академия на науките с високи оценки за личността ѝ. Нейните изследвания за бита и културата на тракийци, на родопското население – турци, българи мохамедани, арменци, цигани, са ценен принос към българската етнография. Затова делото на Мара Михайлова има общонационално значение. Със своето творчество – изследователска и събирателска дейност, като журналист и писател, като краевед, като борец за националната тракийска кауза, тя принадлежи не само на Тракия, не само на Кърджали, а на цяла България.

Тракийските бежанци

напуснаха своите родни места, но донесоха в България своята култура, бит и песни, своите обичаи, които Мара Михайлова внесе в съкровищницата на българската фолклорна наука. С големия си талант, интелигентност и преданост към своето племе тя пресъздаде обичая тракийска сватба, документиран и във филм. Така Тракия оживя. Мара Михайлова предаде своята вътрешна потребност и душевно богатство на цялото тракийско население в кв. „Гледка“ в Кърджали, което я обожаваше и ѝ се доверяваше.

„Водена от същите родолюбиви чувства тя създаде и Историческия музей в Кърджали. Трудности имаше. Но тази непримирима към пречките тракийка изкара цялото тракийско население в Кърджали с неговият колоритен реквизит, народни песни и носии и превърна една първомайската манифестация в тракийско чудо. Накара ръководителите на града да се обърнат с лице към голямата идея – създаване на исторически музей в града. Увлече и други ентузиастични. И го направи. Най-просторният, най-богатият по тематика, по тракийско присъствие и експонати сред историческите музеи в България.“ Тъкмо с него според мен Мара Михайлова приживе си изгради паметник, и който посети Кърджали и не е видял музеез, все едно, че не е бил в този град.

На младини Мара Михайлова всъщност мечтае да следва журналистика. Тази нейна мечта я отвежда в Париж през март 1934 г., благодарение на разбирането на съпруга ѝ Аргир Михайлов, „съпруга татко“, както го нарича тя с признателност. Престоят ѝ там е крагък, но въпреки това тя вкусва от голямата култура на Европа, влиза в съприкосновение с голямата журналистика и връщайки се в България, издава в. „Арда“, последван от в. „Празничен вестник“ съвместно с П. Стойчев. През това време сътрудничи на централни вестници и списания. Сред тях са в. „Тракия“, в. „Мир“, вестник за българите мохамедани и Родопите, в. „Утро“, в. „Родопска област“ и много други. За тази ѝ дейност през 1938 г. е приета за член на Съюза на провинциалните журналисти.

През 1941–1944 г. Тракия е отворена. Тракийското население масово се връща по родните си места. Семейството на Мара Михайлова е първо сред тях. С голяма енергия и набран журналистически опит тя започва

издаването на в. „Тракия“ в Гюмюрджина (Комотини). В него дава превес на етнографски, исторически, географски и фолклорни материали, към които и тя самата има предпочитания. Тя припомня на тракийците тяхната история, съприобщава ги към тяхната родна земя, към песните на дедите им. По късно това ще подразни гърците и те ще търсят реванш, като осъждат на смърт чрез обесване „Мара Михайлова – патриотката“, както я определят те, „духовното знаме на българите“.

Успоредно с активната си журналистическа дейност Мара Михайлова пише и книги. Оставя ни едно изключително богато в жанрово отношение литературно наследство – пиеси, разкази, стихотворения, пътеписи, публицистика, фолклористика и др. Засага са излезли трудовете ѝ „Етнографски проучвания на Източните Родопи“, „Виена китка с алтънче“ (като мото към тази книга тя поставя думите: „Посвещавам този труд на родината ми многострадална Беломорска Тракия.“) Тя написа още книгите: „Историята на град Кърджали“, „Писателите и войната“ и „Моето родно село Чобанкьой“.

Преживе Мара Михайлова обаче издава само „Писателите и войната“. На въпроса защо не е издала другите си трудове, след като е имала възможност, тя отговаря:

„Душата ми летеше, нямах време да се обръщам назад, за мене бе важно, че съм ги написала.“

Ако днес определяме акад. Константин Петканов като певец на Одринска (Източна) Тракия, защо Мара Михайлова да не определим като певец на Беломорска Тракия! Името на Мара Михайлова спокойно можем да наредим в редицата на големи светилата, които работеха за тракий-

ска кауза – Христо Силянов, Христо Караманджуков, Любомир Милетич, Михаил Геррафски, исторически, географски и фолклорни материали, към които и тя самата има предпочитания. Тя припомня на тракийците тяхната история, съприобщава ги към тяхната родна земя, към песните на дедите им. По късно това ще подразни гърците и те ще търсят реванш, като осъждат на смърт чрез обесване „Мара Михайлова – патриотката“, както я определят те, „духовното знаме на българите“.

Животът на Мара Михайлова е свидетелство за огромния културен потенциал на бежанците тракийци. Наистина те донесоха в голямото отечество горчив спомен за най-дългото турско робство над българите, защото от всички български земи Тракия първа бе посечена от турски ятаган и последна – освободена.

За да останат българи, бежанците тракийци оставиха свещената бащина земя, напоена с потта и кръвта на предците им, свещената земя между трите реки Арда, Тунджа, и Марица, земята между двете морета – Мраморното и Бялото. Те дойдоха в България само с децата си. Но донесоха и своята култура, своите песни и предания. Те дадоха на България видни личности. Расте четвърто и пето поколение потомци на тракийци. Предаността и любовта към родината на дедите им не угасва.

Мара Михайлова неслучайно пише книгата си „Писателите и войната“. Тя представлява предизвикателство към безумието на онези, които правят войни. Представлява предизвикателство към съвестта на нацията – писателите. Представлява вътрешен протест срещу неправилно устроения свят, който допуска да има страдания, да има бежанци, прогонени от родния дом. Тя доказва, че Бидейки сама бежанка, далече от своето родно място чрез мислите и поривите на най-известните български писатели за времето тя показва причината войните.

Продължава в следващия брой

АКАД. СТЕФАН ВОДЕНИЧАРОВ,

председател на Българска академия на науките и член на ВК на СТДБ

– Акад. Воденичаров, вие станяхте член на Съюза на тракийските дружества. С какво ви привлече тракийската кауза?

– Вие знаете, че Съюзът на тракийските дружества в България е независимо, непартийно, неправителствено обществено-патриотично доброволно сдружение, което има няколко важни цели. Една от тези цели е опазване и популяризиране на тракийското културно и историческо наследство. Защита на българщината, българите в чужбина и православно вяра е също нещо важно за мен. Друго важно нещо за мен е борбата за благоденствие на българския народ и просперитета на българската държава. С това ме привлече тракийската кауза. И още нещо моят род има тракийски корени и тази емоционална връзка има важно значение за мен.

– Какви са основните проблеми днес пред българската наука? Само финансирането ли е проблемът?

– Основният проблем пред българската наука е липсата на достатъчен респект и уважение както към водещите български учени, така и към младите изследователи от страна на обществото и от страна на хората, вземащи решения в държавата ни. Виждате, че умишлено не използвам термина „политици“. За съжаление, България няма формулирани национални приоритети, около които биха могли да се фокусират усилията на българската наука. Неефективното финансиране е само част от проблема, но искам да отбележа, че това е една важна част. Добре известен е фактът, че по време на икономически кризи, най-ефикасният начин за балансиране на обществото и икономиката е влагането на по-голям процент финансови средства именно в образованието и науката. А у нас се прави точно обратното.

– В кои сфери имаме успехи и се гордеем с постиженията ни?

– Погледнете сайта на БАН (www.bas.bg) и ще видите, че само 3 грама от нановлакната, разработени от учените в Лаборатория „Биоактивни полимери“ към БАН, са достатъчни, за да свържат Земята с Луната, разстоянието между които е около 384 хил. км. Иновативните материали от природни и синтетични

полимери, получени от тези свръхтънки влакна чрез авангардната нанотехнология „електроовлакняване“, са с възможности за широко приложение в областта на медицината, отбраната, козметиката, електрониката, земеделието и др. Те могат да се използват за лечение на рани, подложки за тъканно инженерство, импланти, специални защитни военни облекла и др. В БАН имаме много постижения от подобен калибър. Активно се работи по международни проекти в областта на информационните и комуникационните технологии, по проблемите на енергийните ресурси и енергийната ефективност, по качество на живота и биоразнообразие, по проблемите на климатичните промени, рисковете и екология. За нас са изключително важни изследванията по културно-историческото наследство и националната идентичност, тъй като нашата Академия е един естествен национален център и стожер на националната ни идентичност като българи.

– Напоследък зачестиха информацията за български учени, които постигат успехи, но само че в чужди научни центрове. До колко силен е потокът на изтичане на кадри?

– Проблемът за „изтичане на мозъци“ съществува не от вчера и съществува и в други страни. Нашият проблем е в това, че ние нямаме държавна политика за обратно привличане в България на наши водещи учени, работещи в чужбина. Такава специална политика имат, например страни като Гърция, Китай, Катар и много други. Много е важно такава политика да бъде спешно изработена в България и ние сме готови да съдействаме на държавните институции в това направление. Иначе рискуваме да загубим сериозен интелектуален ресурс, а последиците от това ще бъдат необратими. Вероятно знаете, че във връзка с честването на 145-тата годишнина на Академията ние издирваме и ще наградим най-изтъкнатите български учени, работещи в момента в чужбина и ще покажем уважение и респект към техния труд и постижения. Нека отбележа, че някои наши учени, работещи в чужбина са много полезни партньори на нашите науч-

ни колективи, които активно работят по международни проекти.

– Каква е връзката на нашата наука с бизнеса, кои са институтите на БАН, които решават този въпрос успешно?

– Има още какво да се желае по отношение на връзките на нашата наука с бизнеса. Има институти, които създават патенти, иновации, нови технологии и дори промишлени прототипи. Не искам да изреждам конкретни институти на БАН, мисля, че те са добре известни. Това, което ние виждаме като основен проблем е, че българските индустриални предприятия и българските индустриалци все още не изпитват нужния „глад“ към иновациите.

Една от причи-

Моят род има тракийски корени

ните за това е липсата на индустриалните институти, които непосредствено да разработват създадените в БАН иновации. Наскоро създадохме един клуб, който се казва „Добри Желязков-Фабрикаджията“. Чрез него потвърждаме регулярни работни контакти с българските индустриалци. Аз не харесвам думата „бизнесмен“, предпочитам да говорим за индустриалци. Надявам се чрез този клуб да постигнем по-добра връзка с индустрията.

– Нивото на кадрите в БАН зависи от нивото на образованието в страната. До колко то подготвя добри кадри за науката?

– Да, така е, нивото на кадрите в БАН в голяма степен зависи от нивото на образованието в страната. Има много какво да се желае от равнището на нашето образование. Ние имаме нужда от истински изследователски университети, в които преподаването е съобразено с най-новите научни постижения. Нужни са образователни програми, най-вече на магистърско ниво, които отговарят на съвременните изисквания на науката. Нужно е да се обърне внимание на изследователската инфраструктура, без която е невъзможно съвременното образование и

науча. Тази инфраструктура трябва да включва уникални научни апарати и така наречените „умни лаборатории“.

Трябва да кажа, че Академията разполага с няколко такива уникални лаборатории. Ние започваме да отваряме тези лаборатории за студенти от магистърските програми на университетите, с които имаме сключени за това договори.

– Как е възможно да се оздрави скъсаната връзка между науката и образованието?

– Мисля си, че в голяма част от университетите в България нещата са свързани предимно с образование и по-малко с научно-изсле-

дователска работа. На базата на това, че ние направихме 12 академични центрове, аз обиколих всички големи градове у нас, срещнах се с колеги от различни университети. На места има много добри научни постижения, които надскачат както българското общо равнище, така и европейското изследователско ниво. Но те са малко. Явно, където няма такава база, образованието ще е едностранчиво. Там няма как да се подготвят пълноценни за бъдещето специалисти.

Ето къде се къса връзката, за която питате. Просто трябва да има едни общи норми за изискванията за пълноценно обучение.

Ето къде се къса връзката, за която питате. Просто трябва да има едни общи норми за изискванията за пълноценно обучение.

Жестока е историческата орис на тракийци – вечно придвижване от едно място на друго, нищета, несигурност и борба за насыщия. Те са обречени от капризите и кръговрата на историята да бъдат хора без корен, или по-точно – хора с изтръгнат корен.

След реокупацията на Тракия от турските войски през 1913 г. кървани от хора напускат родните места, за да търсят спасение от турския ятаган. В Казанлък основният поток бежанци идва през есента на 1913 г. от Одринска Тракия – Узункюпрю, Лозенград, Одрин, Търново, Ерменикой, Еникьой, Чопкьой и др. Тези бежанци, около 60 семейства, поставя началото на Казанлъшкото тракийско дружество през 1914 г. Първите сведения за тракийци, които откриваме в казанлъшките архиви, са поместени в бр. 336 на Общински вестник от 1913 г., където пише, че съгласно Протокол 74 от 28.09.1913 г.: „Разрешава се да се отпуснат всякога помощи на бе-

За заселниците – тракийци в Казанлъшкия край

жанците, съобразно кредита по бюджета“. На 26.05.1914 г. същият вестник съобщава, че: „Благородната г-жа Нобъл дарява 100 лева за казанлъшките сираци – бежанци на вечеринка, проведена в София от дружество „Розова долина“ – Казанлък. Парите били предадени на тракийското дружество, което ги предоставя на вдовицата М.Тачева и сираците ѝ“.

Макар и намерили убежище, мъката по родния край е в сърцата на бежанците. През 1917 г. те напускат Казанлък (остава само 10 – 12 семей-

ства) и се отправят на юг, за да са по-близо до Тракия с надеждата, че скоро ще се реши връщането им в родното Ерменикой. Заселват се в с.Гайдахор (днес Славеево), на самата гръцка граница. След като всяка надежда за връщане в Тракия рухнала, през 1925–1926 г. голяма част от тях отново идват в Казанлък при своите близки и роднини. Пред тракийската организация тогава се появяват за решаване много социални проблеми на завърналите се – настаняване в жилища, намиране на работа, оземляване,

необходимост от изграждане на собствени жилища. Под ръководството на председателя на тракийското дружество Петър Биволашев – Ферелията и Георги Шивачев, тракийци правят молба до общинските власти за оземляване и за признаването им за бежанци. На 21.01.1926 г. Общината излиза с решение за отдаване на 61 парцела по половин декар в местността Казмера, зад циганската махала. Запретнали се новите стопани да правят кирпичи и да копаят основи, но бликнала вода от това най-мочурливо място в града. Под ръководството на тракийското дружество започва подписка с искане към Общината за нови подходящи дворни места. В резултат са раздадени около 50 парцела в квартал „Бездомнически“ (Съралан). С протокол №5 от 21.05.1926 г. всички бежанци са оземле-

ни с по 30 дка работна земя. Само за две години израства новият квартал „Бежански“ с кокетни къщи с оградени дворове и с градинки с много цветя. Открояват се двуетажните къщи на Иван Ламбов (Джиджито), Таньо Минчев, Атанас Бойковчето, Ерген Георги, Узун Илия, Андрей Ангелинката и др. С общи усилия, на „миджия“, се строят къщи на вдовиците, сираците и инвалидите. Построяват се и две бакалници – на Илия Узунев и Иван Ламбов, три фурни – на Коста Фотев, Таньо Минчев и Никола Зюмбюлев. Тракийската организация прави предложение пред местните власти улциците да носят имена, свързани с тракийската история: Петрова нива, Илинден, Странджа, Чаталджа, Петиюли, Марица, Арда. Макар и бедни, жителите на тракийския квартал били много трудолюбиви, весели, добродушни, инициативни. Жените обработвали нивите и градините на чорбаджиите, тъчали и плетяли най-финните дантели на гражданите. Мъжете започнали работа из фабриките, най-вече в Арсенал. А вечер, събрани под старите върби до фурната на Таньо Македонец оglasяли квартала с гайдата на Ламбо Търговеца, гъдулката на Георги Смиловчето, медения кавал на Петър Катаринката

и прекрасните гласове на най-добрите песнопойки – Калина, Мила и Деля. В неделя по ул.„Марица“ се извиwali кръшни хора. Събирали се хората от града, за да се насладят на пестроцветните тракийски сукмани и прес-тилки, на широките дантели по ръкавите на снежнобели-те ризи и разфъналите като градински цветя червени, жълти, зелени, бели бареша по главите на жените.

Разраснала се и Тракийската организация, изградило се Младежко дружество с председател Никола Димитров (Петиша), сформирал се самодееен драматичен състав. Всички заедно с курбан, банници, пити, гюзлеми, наредени върху красиви месали, празнували Илинден, Св.София, Никулден, Коледа, Лазаровден, Великден, Трети март, падането на Одрин.

През 1952г. тракийци посрещат своите близки, около 50 семейства (основно ерменикьойци) от с. Славеево. Те се заселват северно от бул.„Толбухин“ (днес „Ал. Батенберг“) и създават втори тракийски квартал, който преди 30 години получи лично от големия български актьор Васил Михайлов името „Капитан Петко Войвода“.

Това име с гордост носи и отбелязващото 100 годишния си юбилей Казанлъшко тракийско дружество.

ВИДНИ ДЕЙЦИ НА ТРАКИЙСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Димитър Попниколов Янев

ПРОФ.Д-Р ИВАН ФИЛЧЕВ

Той е един от революционните дейци с най-продължителен стаж в организираното тракийско движение, преминал през различните етапи на борбата, заемал всички възможни организационни постове. Два фактора дават тласък на неговия обществено-полезен живот. Първо, семейната среда. Баща му, свещеник Никола Янев, е член на революционния комитет в родното си село Карахадър, Лозенградско. Майка му също активно подпомага революционерите и е разкарвана по турски участъци и задани. Най-големият му брат, Яни Попов, е известен войвода в Илинденско-Преображенското въстание. Второ, Одринската българска гимназия „Д-р Петър Берон“, в която младият Димитър учи.

Посветен в делото на ВМОРО и участник в Керемидчиоглувата афера от 1900 г. той е принуден да емигрира в България. Одринският военен съд го осъжда на доживотен затвор. Роден е на 7 декември 1880 г. Започва работа в Бургас като учител. По време на Илинденско-Преображенското въстание е пунктов началник на ВМОРО и подпомага въоръжаването на четите, преминаващи границата за Турция. По-късно завършва висше образование в София и Швейцария, работи като учител в различни градове, но през всичките години милее за тракийската кауза, защитава я с перо и слово неотклонно.

По негова инициатива на 14 май 1914 г. в София се създава ново самостоятелно тракийско дружество „Одринска Тракия“, което си поставя за цел да обедини българите-бежанци от Източна Тракия, да работи за тяхното завръщане по родните места, а също така да поддържа духовното единство и националната солидарност на българите от свободното отечество и б ратята, попаднали под турска реокупация. В края на Първата световна война по инициатива на Димитър Попниколов се провежда събор на 22–24 декември 1918 г. в одринското предградие Карагагач, на който присъстват около 30 делегати от всички каази на Одринска Тракия. Съборът е открит с кратко слово на Д. Попниколов, а проф. Димитър Михалчев изнася обстоен доклад за международната обстановка. Д. Попниколов чете реферат за

историческите борби и границите на българския етнос в Турция. Избрано е ръководство на тракийската организация с председател проф. Д. Михалчев и подпредседател Д. Попниколов.

През следващите години Попниколов е в челните редици на тракийските ръководители. От 1921г. е основател и в продължение на много години редактор на в. „Тракия“, който изиграва изключително важна роля за утвърждаването и развитието на тракийското движение в страната. Вестникът се превръща в ценен информатор, пропагандатор и организатор на всички тракийци, които го очакват и четат с интерес, а тиражът му надхвърля 7 000 броя.

Високата ерудираност на Д. Попниколов и основното познаване на тракийските проблеми са предпоставка за изпращането му в състава на тракийската делегация в Лозана през 1922–1923 г. за отстояване на българските интереси пред Международната комисия.

През 1925–1927 г. Д. Попниколов е председател на Върховния изпълнителен комитет на тракийската организация, а през 1927–1931 г. е народен представител от Елховския избирателен район. По-късно е член и на Тракийския научен институт. На всяко поприще той не пропуска да защитава твърдо и убедено справедливата тракийска кауза. Автор е на много статии, студии и отделни книги, сред които се открояват „Одринска Тракия“ и „Преображенското въстание“. По случай неговата 85 годишнина е награден с орден „Кирил и Методий“ първа степен за дългогодишна активна народополезна дейност. Достига почти вековна възраст и умира на 30 март 1978 г.

Заседание на ЦР на СТДБ

На 14 юни се проведе заседание на Централното ръководство на СТДБ. По обективни причини отсъстваха Милен Люцканов, Краснодар Беломорски и Н.Св.Галактион. Активно участие в работата на ръководството взеха Маруся Любчева, почетен председател на Бургаското тракийско дружество, Тодор Бояджиев-зам. председател на СТДБ и почетен председател на ПК „Тракия“, Петра Мечева-председател на Старозагорското дружество и на Тракийския женски съюз, Николай Димитров-председател на Софийското дружество, Нонка Матова-председател на Пловдивското тракийско дружество, Ангел Петров-председател на клуб „Малоазийски тракийски българи“ и Румяна Вълчева-председател на Варненското дружество.

По време на заседанието:

- Беше обсъдено изпълнението на бюджета за 2014г., утвърден от Върховния комитет.

- Бяха набелязани мерки за подобряване финансовото състояние на Съюза. Решено бе задължените по чл.13 от устава на СТДБ тракийски дружества да изпълнят ангажиментите си към бюджета, утвърден от ВК. Бе решено да се увеличи двойно абонамента за вестник „Тракия“ през второто полугодие на 2014 г.

- Централното ръководство даде мандат на председателя на СТДБ да води диалог с държавните институции и да осигури подпомагане на приоритети на организацията от държавата.

- За изработените и излъчени 12 репортажа в „По света и у нас“ и в публицистичното предаване „Още от деня“, в които репортери на БНТ припомниха събитията по повод 100-годишнината от бежанската вълна от Одринска Тракия и Беломорието, СТДБ награждава БНТ в лицето на неговия Генерален директор

Вяра Анкова с медал „Капитан Петко Войвода“ – златен с лента, ръководителят на екипа Весела Смилец с медал „Капитан Петко Войвода“, а останалите членове на екипа – с морални и материални отличия.

2. СТДБ награждава Божанка Богданова за организирането на националните земеделски срещи „Завръщане към корена“ с медал „Капитан Петко Войвода“.

3. По повод на 100 години от основаването на тракийско дружество „Капитан Петко Войвода“ – Казанлък СТДБ награждава Костадинка Димитрова с медал „Капитан Петко Войвода“.

- Бе подкрепена инициативата на ген. Т. Бояджиев като председател на Инициативния комитет за подпомагане реставрацията на паметника на Петрова нива. Отбеляза се, че в Инициативния комитет участват членовете на СТДБ доц. Тошо Митов, Ефтим и Данаил Вълчеви, Николай и Любомир Ефтимови, Свилен Мечев, ген Тодор Бояджиев, Илиана и Константин Бояджиеви, постоянният секретар на МВНР Георги Димитров.

- Беше взето решение СТДБ да се обърне към БАН и държавните институции за утвърждаването на понятието „геноцид“, свързано със съдбата на тракийци през 1913 г.

- Беше възложено на М. Любчева да организира срещи с българските евродепутати, за да ги запознае с дейността на организацията и необходимостта да застанат на солидарна позиция при обсъждането на тракийската проблематика в Европейския парламент.

- Решено бе през четвъртото тримесечие на 2014 г. да се организира среща с председателите на регионалните съвети и тракийски дружества за обсъждане на проблемни въпроси, свързани с дейността на СТДБ.

НИКОЛА ИНДЖОВ

Много минало има в две привлекателни книги на Петра Мечева. В първата – „Памет за Тракия“. се съдържат почти неизвестни досега устни и писмени бежански спомени, които тя дословно привежда, едновременно снимки на тракийски българи, селища и местности. Във втората – „Родени от Тракия, родили за Тракия“, читателят бива запознат с много интересни схващания за развитието на тракийското движение, свързани предимно с основанията за създаването и развитието на Тракийски женски съюз. Документ и размисли изпълват страници, които са вълнуващи със своята достоверност и искреност. В края на краищата хубаво е, че тези книги са написани от непрофесионален историк, в чиято душевност и човешка съдба обаче историята има реални последици. По стечение на обстоятелствата аз съм споделял непосредствено бежанската орис на Петра Мечева, тъй като заедно преживяхме последното изгнание на българите от Беломорието през есента на 1944 година вследствие на съдбовното за нас споразумение на великите сили – Ялтенското. След прогонването ни от Беломорието намерихме временен подслон в превърнатото в бежански приют хасковско училище „Отец Паисий“, където изкараха зимата на 1945 година останалите без покрив стотици семейства, придोшли отново като бежанци от старите родни земи. После живяхме пак заедно в приземието на една стара къща срещу един още по-стар кладенец, наречен заради нас „Бежанския долап“, от който родителите ни вадеха вода да поливат сиромашки зеленчукови лехи. Изкарахме заедно гладните първи години на новото българско общество, чиито съзидателни идеи обхващаха живота на

ЗА РОД И РОДИНА

бежните бежански поколения. Тези идеи представляват началото на съзнателния живот на Петра Мечева, пък и на моя, те определиха нейния път на педагог и общественик. Определят го и днес, знам това може би по-добре от всеки друг, защото същите идеи досега движат и моето перо...

Всъщност именно осъзнаването на Тракия като род и родина описва и в двете си книги Петра Мечева. Съдържано споделените истории от бежанския живот придават на книжовния ѝ труд приятна четивност.

В „Памет за Тракия“ Петра Мечева привежда рядко срещани свидетелства за живота на беломорските тракийци в град Гюмюрджина – днес Комотини, през 1941 – 1944 година. „Гладът и мизерията в Беломорска Тракия бяха неопишуеми. Както навсякъде, и в Гюмюрджина беше въведена купонна система. За липсата на облекло да не говорим. По 250 грама за член на семейството се даваше хляб на ден за българите и по 150 грама за гърците... Спомням си веднъж от двора на съседната къща, в която живеяха българи, изскочи на улицата Митко, момче на около 8-9 години, чийто баща беше кмет в едно близко село. Вървеше

то по средата на калдъръмената улица, като държеше в ръка дълга филия бял хляб, намазана дебело с масло, и лакомо ядеше. Ние с брат ми бяхме на прозореца и гледахме, а в отсрещната къща живееше гръцко семейство с девет деца. Всички те се струпаха на техния прозорец и насочиха гладни очички към бялата филия хляб с масло и, гледайки, преглъщаха от глад.“

Петра Мечева наистина не е историк, но тя е от хората, които участват активно в процеси с историческо значение. Тук е уместно да напомним нейната биография. Основно образование тя завърши в нашето училище „Св. Св. Кирил и Методий“ в Гюмюрджина, средно в Хасково, получи възможност за висока обществена квалификация в престижната за времето Висша младежка школа в София. След това се дипломира в Института за учители в Пловдив, в който град започна педагогическата си кариера, а от 1963 се установи в Стара Загора. Образовала се като блестящ педагог, тя даде своя незаменен принос във възпитанието на хиляди млади стажанти – нейни ученици, които и до днес я тачат като Учител с главна буква. Стана известна като инициатор на националното движение

„За професионалния и граждански дълг на учителя“. Бе отличена с благородните знаци на епохата – орден „Кирил и Методий“ и най-скъровете награда за учители в Стара Загора – „Анастасия Тошева“. В града на тракийските бежанци тя стана един от възстановителите на Тракийската организация в България след 1989 и от тогава до днес е председател на тракийско дружество „Одринска епопея“ в Стара Загора и на Регионалния съвет на Тракийските дружества в региона. От

• Петра Мечева представя новата си книга в Ивайловград

1997 г. е председател на възродения Тракийски женски съюз, член е на Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България. Избрана бе от своите съграждани и за общински съветник в периода 2003-2007 г. Проявява се като автор на редица статии по професията и има над 100 публикации на тракийска тематика.

Тя е всепризнатият главен организатор на Тракийския женски съюз, но тук не дължността е важна, важен е смисълът на възстановената и обновена от нея гражданска структура. В един особен аспект Тракийският женски съюз е интелектуален наследник на благодатния матриархат по старите тракийски поселища.

Това именно е темата на втората книга на Петра Мечева, озаглавена „Родени от Тракия, родили за Тракия“. Тук тя непосредствено се представя като виден строител на Съюза на тракийските дружества в България. Нейните размисли за жените тракийки, родени от Тракия и родили за Тракия, се отличават понякога с простосърдечност, понякога с романтичност, но винаги – с обществена значимост на идеите. Всъщност въз основа на тези идеи, които тя изповядва и разпространя-

ва безкористно и неуморно, се изгражда личността на Петра Мечева през годините. Тя е високоотговорен гражданин, обречен на всеотдайно служба на тракийската кауза. Нека да не забравяме, че Петра Мечева представлява това тракийско поколение, което пренася заветите на първооснователите на тракийското движение към идващите потомци с тракийска кръв. Път дълъг, труден, изпитание на характера и проверка на личностни качества. Не случайно Тракийският женски съюз е вградил в психологията си разбирането, че в продължение на векове жената-майка в многолюдното тракийско семейство е крепител на родовите връзки, пазител на домашното огнище, хранител на православната вяра, страж на здравия морал. Тя е паметта на рода с народните песни, с митовите и преданията, с празничните обреди и битовите обичаи, а в наше време тракийката изглежда е най-активен летописец на бежанския живот. Защото Петра Мечева не е сама на попрището. Немалко будни тракийки направиха неоценим принос в краеведската българска литература с оригинални изследвания и мемоаристични книги, родови проучвания, събирателство на народни

песни. Те продължиха делото на незабравимата Мара Михайлова от Кърджали, изградила се като учен етнолог с национална значимост. Между продължителите на нейното дело са Христина Стоева, Руска Даскалова, Геновева Михова и Недялка Анастасова от Варна, Мария Бакърджиева от Хасково, Пенка Господинова от Димитровград, Папани Козарева от София. Интелектуални фигури, които придават на Тракийския женски съюз характеристиките на една голяма и разпространя по цяла България просветителска организация. Не случайно Тракийският женски съюз изгради и поддържа символа на Илиева нива – наваяваният мъка и скръб паметник на бежански деца, избити по окървавения път към България през 1913 година.

Петра Мечева ни показва и днешното етническо многолюдие в Тракия. Тя разказва за посещенията на жените-тракийки по родните места на бежанците, които предизвикват силни родолюбиви чувства, а също така възбуждат приятелство и добросъседство между новите обитатели на тракийския свят на Европа.

Четете и препрочитайте тези книги, в тях ще намерите и себе си...

ХРИСТИНА СТОЕВА

Преди няколко дни написах дописка със заглавие „Тест по родолюбие“ Става дума за родолюбивата инициатива на Варненското тракийско дружество „Капитан Петко Войвода“ и по специално на Дамски клуб „Поля Терзистоева“ да основе фонд „Нови книги за Тракия“ с цел да подпомогне издаването на вече написани или започнати книги. Първата вноска-дарение, направи Петя Алексиева - председателка на Дамския клуб, а първата покупка на книгата „Деркоските български села. Село Имрихор“ (Б. 2014) – пенсионерското семейство на Веселинка и Ангел Петрови. След това инж. Александър Христов, който е и автор на статията за Г.С.Раковски, отпечатана в същата книга, закупи 6 броя,

последван от родственици, които купуваха по две, по три книги за други семейства от рода или по една за себе си. Искане ми се да ги изброя, но те са много и все пак не мога да не спомена името на Янаки (Начко) Томов, който със сияещ поглед прелисваше книгата и заплати повече от стойността ѝ, въпреки че приближава 90 години, както и на семейство Марийка и Петър Христови, които внесоха 50 лв. за една закупена книга. Най-много ме впечатли отношението на морския офицер

Георги Върбанов, който отдели 100 лв. от пенсията си, за да обогати литературата за Тракия, въпреки че е само зет на тракийски род. След известното разочарование, че книгата не достига до читателите, той ни вдъхна надежда, след пламенното си слово за съдбата на Тракия, че има българи, които милеят за Тракия и са заинтересувани от нашата инициатива.

Разбира се, че това благородно дело не би могло да се роди, ако друг зет на тракийски род не ни даде безвъзмездно екземпля-

рите от книгата, която ние продаваме или подаряваме на тези, които не са се включили в инициативата ни. Дълбок поклон пред него и пред съпругата му, чиито имена не съобщавам по тяхна лична молба.

Имената на тези, които се отнесоха с пренебрежение към труда ни не споменавам от съображения, изказани от Иван Вазов в стихотворението „Левски“ от „Епопея на забравените“..... „чието име не ще спомена от страх мойта песен да не оскверня“.

Продължава в следващия брой

Книгата-неоценимото богатство на Тракия

Западът не може да подреди пъзела в Ирак чрез война

ГИДИЪН РАХМАН,
В. ФАЙН. ТАЙМС

Инстинктивната реакция на Запада, когато избухне международна криза, е да зададе два въпроса: какво да направим и кои са добрите?

Но когато става дума за разпадането на Ирак, мрачната истина е, че там няма добри, които да бъдат подкрепени, и липсват приемливи политически възможности. Всичко, с което разполагаме, са лоши варианти, хаос и трагедия. Това означава, че е жизнено важно да се води смирена политика и да има ясно усещане за приоритети.

Нювината, че „Ислямска държава в Ирак и Леванта“, известна като ИДИЛ, е превзела Мосул, втория по големина град в страната и вероятно се насочва към Багдад, изглежда като отрезвителна. В крайна сметка това е ислямистка група, която дори Ал Каида смята за недопустимо опасна. Централното правителство в Ирак начело с Нури ал Малики – въпреки всичките си кусури и сектантство – очевидно е за предпочитане пред ИДИЛ.

Най-близкият съюзник на Малики в региона е Иран, страна, която Западът все още смята за най-голямата стратегическа заплаха в Близкия изток. А когато стане дума за Сирия, ИДИЛ и Западът всъщност споделят обща цел – свалянето на Башар ал Асад.

Ако победата над ИДИЛ сега е основната цел на Запада, означава ли това, че трябва да се съюзим със сирийското правителство, Иран и Русия? Вече се говори за преки консултации между САЩ и Иран по въпроса за Ирак – макар че Западът продължава да е в конфронтация с Иран заради неговата ядрена програма. В същото време отношенията между САЩ и Русия са в най-ниската си точка от години насам заради кризата в Украйна.

Една политика, фокусирана преди всичко върху „втрешната сигурност“, може да принуди западните правителства да стигнат неохотно до извода, че продължаването на управлението на президента Асад в Сирия е по-малката от двете големи злини. Въпреки всичките си грехове, режимът на Асад никога не е вземал на прицел Запада.

Но Асад е толкова затънал в кръвопролития, че съюзването с него би нанесло огромен удар върху Запада в собствените му очи и върху авторитета на неговите ценности по света. Едно от предимствата на либералните демокрации е, че въпреки всичките им грешки и лицемерие, те се стараят да подкрепят не само интереси, но и ценности.

Добронамерените либерали се стараят да намерят решение с аргумента, че военната помощ трябва да се предоставя на по-либерални сили, които се борят едновременно с режима на Асад и с ИДИЛ. Няма съмнение, че в редиците на сирийската опозиция има храбри и достойни за възхищение хора. Но се изисква прекалено много убеденост, за да повярваме, че ако Западът застане зад тях, нещата ще се подобрят. Напротив, съществуват множество доказателства, които показват, че „либералите“ имат много малък шанс да се задържат на власт след падането на една близкосточна диктатура. От Ирак през Либия чак до Египет прозападните либерали биват изтиква-

ни встрани.

Привържениците на пряката военна намеса на Запада в конфликтите – а и онези, които са против нея – пренебрегват скорошната история, за да защитят позициите си. Истината е, че водената от САЩ коалиция нахлу в Ирак през 2003 г. и сега страната е в разпад, цари кървав хаос и вилнее едно необузвано ислямистко движение. От друга страна, Западът не се намеси в Сирия – но и тази страна е в разпад, там цари кървав хаос и вилнее едно необузвано ислямистко движение.

Смилете се над горките политики, които трябва да се справят с всичко това. В тази ситуация изглежда примамливо да се завърнем към хладнокръвния реализъм – от вида, популярен в Москва, Пекин и Тел Авив – и да заявим, че единственият правилен въпрос е „какви са националните ни интереси?“.

Предвид извънредно трудното постигане на положителни резултати в сложни обществена, които едвам разбираме, по-скоро съм привърженик на този подход. Но въпросът „кое е в наш интерес“ не е толкова

прост, колкото изглежда. Разумно е да се фокусираме върху тероризма. Интервенционистите обаче настояват, че изначалните инкубатори на тероризма са провалените държави и продължителните войни. Затова трябва да се намесим, за да стабилизираме ситуацията.

Антиинтервенционистите отговарят, че тъкмо западната намеса във войните в Близкия изток ще предизвика тероризма. Изглежда, че службите за сигурност – тези крайни реалисти – споделят антиинтервенционистката позиция. За момента те предпочитат опитите за удържане на терористичната заплаха чрез разузнаване и удари с безпилотни самолети.

Насред цялата тази бъркотия кои са принципите, които трябва да залегнат в основата на западната политика? Бих предложил три: националният интерес, хуманитарната помощ и смиреността. Основната цел на Запада сега трябва да бъде победата над джихадистките сили. Основната хуманитарна цел е да се удържи насилието, което се разпространява в Ирак и

което вече отне над 150 000 живота в Сирия. За щастие, това съответства на целта за възпиране на тероризма.

Хуманитарният импулс освен това трябва да направи Запада много предпазлив с военните намеси, които биха увеличили броя на жертвите и биха дестабилизирали допълнително региона. Западната военна сила трябва да бъде прилагана само когато съществува категорична анти-терористична обосновка или причина да смятаме, че намесата решително ще наклони баланса на силите по начин, който би довел до устойчив политически резултат.

Тук е мястото на смиреността. Историята на последното десетилетие в Близкия изток показва, че западната военна сила, макар и способна да постигне бързи победи на бойното поле, има пренебрежимо малки постижения в установяването на трайни и приемливи политически резултати. Президентът Барак Обама изглежда е научил този урок, въпреки че политическите му опоненти създават впечатление, че са предпочели да го забравят.

Защо Лондон предпочита датския премиер за председател на ЕК

Датската министър-председателка Хеле Торнинг-Шмит е един от предпочитаните от британското правителство кандидати за поста председател на Европейската комисия, пише британският в. „Телеграф“.

Торнинг-Шмит, която е на 47 години, е омъжена за Стивън Кинок, син на британския лорд Нийл Кинок. Двойката има две деца.

Хеле Торнинг-Шмит оглавява датската умерена левоцентристка коалиция и е смятана за потенциално обединяваща фигура в Европа. Британски правителствен източник посочи, че Торнинг-Шмит е възприемана в Лондон като един от няколко високо квалифицирани кандидати за поста, които са млади и смели и които имат желание да поведат ЕК по различен път.

Датската министър-председателка бе критикувана миналата година от международната общност, когато позира за селфи с президента на САЩ Барак Обама и с британския премиер Дейвид Камерън по време на погребението на Нелсън Мандела.

Ако Торнинг-Шмит стане председател на ЕК, това ще е голямо постижение за британската фамилия Кинок, която дълго време е имала свои представители в европейските институции. Лорд Кинок, след като се оттегли от лидерския пост на британските лейбъристи, беше европейски комисар в продължение на 10 години до 2004 г. Във Великобритания той беше критикуван за високата заплата, която получаваше в Брюксел, а после и заради високата пенсия като бивш еврокомисар. Съпругата на лорда – Гленис

Г-жа Шмит и българският президент Р. Плевнелиев

пък беше европейски депутат от редиците на лейбъристите от 1994 г. до 2009 г.

Синът им Стивън е работил като сътрудник в ЕП, а дъщеря им Рейчъл е била асистент на майка си, когато тя е била евродепутат.

Датската премиерка Торнинг-Шмит се запознала със Стивън Кинок, когато и двамата учели в Европейския колеж в Белгия. Тя беше европейски депутат от 1999 г. до 2004 г., преди да оглави социалдемократите в Дания и после да стане премиер.

Източникът от британското правителство посочва, че освен датската премиерка, Лондон смята за висококвалифициран кандидат и Кристин Лагард, шефката на МВФ.

Дейвид Камерън е убеден, че ако кандидатът на ЕНП Жан-Клод Юнкер стане председател на ЕК, това ще подкопае опитите на британския премиер да убеди сънародниците си, че Великобритания трябва да остане в ЕС.

Самият Лорд Кинок обаче нарече неразумно решението на Камерън да обяви, че е против кандидатурата на Юнкер. Лордът заяви в парламента, че по този начин Камерън сам се е лишил от възможността да упражнява влияние върху този, който заема председателския пост на ЕК.

Докоснат от Бога

СТЕФКА КОСТОВА

На 24 май тази година отново почитателите на изобразителното изкуство имаха удоволствието да видят ежегодната изложба на бургаските художници. Сред изложените творби привлича вниманието картината на мариниста Йордан Маринов – дългогодишен член на Тракийско дружество „Екзарх Антим Първи“ в град Бургас. Морският пейзаж излъчва любов към морето и неговата красота. Спокойствието на разлятата морска шир сякаш докосва човешката душа.

Йордан Маринов е роден на 15 октомври 1944 година в град Българово, Бургаско, но от единадесетгодишна възраст живее в град Поморие. Той израства на брега на морето с плисъка на вълните, с аромата на водораслите, с писъка на чайките и гларусите, със запленяващото синьо на безбрежното море. Тук, на този бряг, открива своята представа за хармония между човека и природата. В този град се

открива и насърчава развитието на таланта на своя ученик. Резултатите не закъсняват. Още като ученик в гимназията в Поморие Йордан Маринов участва в Първия младежки фестивал на художествената дейност в София, на който завоюва сребърен медал. След дипломирането му по специалността „Стенопис“ при професор Никола Гелов във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ той се установява трайно да живее и работи в Бургас, но никога не изневерява на Поморие. В началото проектира и изпълнява монументални пана: фрески, мозайки и сграфито. И днес негови творби от този период могат да се видят в Поморие – х-л „Поморие“,

туризъм «Проф. Д-р Асен Златаров», Турското консулство, в Долно Езерово и другаде. Най-мощната творба на младия творец е създадена в Москва на стадион „Лужники“ – 1979 г. във връзка с предстоящата световна олимпиада. Сред художествено-творческите среди на Бургас името му се налага като изграден творец. От 1978 година е член на СБХ. В началото на деветдесетте години на миналия век Данчо е увлечен силно по миниатюрите. В малкия формат живопис той разкрива невероятна чувствителност и талант да усеща същността на природата. Той пленява зрителя с точност и прецизност на рисунка. По това време приятелите му с обич шеговито го наричат „малкия холандец“ и по достойнство е избран за член на журито за малък формат.

х-л „Форбс“, читалището в квартала на града, в Приморско, в Бургас – СОУ „Добри Чинтулов“, Професионална гимназия по

ност и прецизност на рисунка. По това време приятелите му с обич шеговито го наричат „малкия холандец“ и по достойнство е избран за член на журито за малък формат.

Изключителен майстор на детайла, с точно пресъздадени обекти, той продължава да твори по свой неподражаем стил. Независимо какво рисува – натюрморт, поморийски къщи или лодки, раковини, миди и крайбрежни камъни той владее светлината и нейното въздействие върху формата. Творбите му излъчват класическа мекота, фин рисунък, спокойствие, прозрачност и емоционална дълбочина.

Йордан Маринов участ-

ва редовно в почти всички национални и регионални художествени изложби. Има картини в Националната художествена галерия – София, художествените галерии в Бургас, Русе, Кърджали, Добрич, Силистра и други градове на България. Много частни колекционери от България, Германия, Русия, Белгия, Сърбия, Франция, Япония и други страни по света са щастливи да притежават творби на бургаския маринист. Той излага свои творби и в пътуващата изложба с благотворителна цел в САЩ. Маринов е един от основателите на ежегодния пленер в Поморие, който цели приобщаване към гилдията на художниците на творци със здравословни проблеми. Той винаги е готов да работи за всяка благородна кауза.

По традиция Йордан Маринов отбелязва всеки свой рожден ден със самостоятелна изложба, а имения си ден – пак с изложба заедно с другите известни бургаски художници Йордан Петров и Йордан Ангелов.

В момента отново е обхванат от творчески хъс. Готви се за предстоящата изложба на 26 август в Морското казино на Бургас, където ще се срещнат живописиста и музиката. В тази благородна мисия негов верен помощник е дъщеря му Яна – отлична пианистка, която заедно с друга българска музикантка, специализиращи пиано в Италия, ще създадат приятна музикална атмосфера.

Всяка среща с непреходното изкуство на докосната от Бога Йордан Маринов е духовен празник!

РАО „Тракия“ се събра в Брезово

Разширено заседание на Управителния съвет и работна среща на кметовете от РАО „Тракия“ се проведе на 13 юни 2014 г. в община Брезово. Сред основните дискутирани теми бяха възможностите за стопанисването, поддръжката и експлоатацията на язовирите – публична общинска собственост, замразяването на средства по ОП „Околна среда“ и „Регионално развитие“ и необходимостта от увеличаване лимита, който могат да теглят общините от фонд ФЛАГ. Обсъдени бяха и различните варианти, свързани с въвеждане на нова методология за определяне на такса смет на база на количество генериран отпадък (например според потреблението на вода и ел.енергия) и как това би се отразило на фирмите и на физическите лица от една страна и от друга – на събираемостта на таксите. За пореден път бе поставен въпросът, че общините трябва да отстояват позицията си за необходимостта да им бъде преотстъпен от държавата процент от данъка върху доходите на физическите лица.

Участниците в срещата се запознаха и с комплексен иновационен метод и технологии за намаляване на експлоатационните, ремонтни и инвестиционни разходи на общински, комунални и промишлени системи за производство, пренос и потребление на топлинна енергия.

Следващата работна среща на кметовете от РАО „Тракия“ ще се проведе на 18 юли 2014 г. в община Първомай.

Скръбна вест

С прискръбне съобщаваме, че внезапно ни напусна нашият любим другар Атанас Петров Калапотлиев – роден на 08.07.1955 г. и починал на 14.06.2014 г.

Наско отдаде ум, душа и енергия за Сливен, а не за родния Пловдив; за добруването на хората.

Стопански ръководител, общински съветник 1991–1995 г. общественик, активен радетел за българщината и тракийската кауза. Той беше деен ръководител на Тд „Лазар Маджаров“ – Сливен и на строителството на православния храм „Св. Цар Борис-І – покръстител“ в града ни.

Вечна ти памет! Ще те носим в сърцата си!

Тракийско д-во „Лазар Маджаров“ – Сливен

ПОКАНИ

СТДБ, Община Бургас и Тракийско дружество „Екзарх Антим І“ Бургас ви канят на фолклорен концерт, в който ще участват почетните граждани на Бургас – народните певци: Манол Михайлов, Клинка Згурова, Милка Андреева, диригент Мария Маркова – Халачева с Ансамбъл „Китка“ и приятели. Концертът ще се състои на 27 юни (петък) в Летния театър. Входът е свободен.

На 28 юни от 10 ч. в Лесопарк „Бургаски минерални бани“ ще се състои XVII Регионален тракийски фолклорен събор „Бургаски минерални бани“. Организатори са СТДБ, Община Бургас, Тракийско дружество „Екзарх Антим І“ – Бургас, Кметство Освобождение

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Алианс Медиапринт

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Никола Инджов и Тодор Корув; Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Валентина АНГЕЛОВА (Бургас) – 0887 794 455; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) – 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ – 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) – 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) – 038/632 060; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40
Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)
IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

ГЕН. ТОДОР БОЯДЖИЕВ –
зам.председател на СТДБ
и почетен председател
на ПК "Тракия"

Величавият паметник на Петрова нива, издигнат в най-закътаната прегръдка на Странджа планина, приютила преди 111 години смелите народни синове, които взеха решението за вдигане на Илинденско – Преображенското въстание, като че ли се е вписал и в личния ми генетичен код.

Идеята за увековечаване подвига на въстанала Странджа се ражда почти едновременно с кървавия погром над въстанието. Но реализацията и започва 22 години по-късно, когато на 5 септември 1925 г. дядо ми – подвойводата Лефтер Русинов Мечев, Георги Ганчев, Георги Чепов и Димитър Ангелов, всичките участници във въстанието от Малко Търново, минават тайно и в късна доба границата с Турция, достигат Паспаловата могила, където са погребали тялото на войводата Георги Кондолов, паднал в първите битки поразен от вражески куршум, със священата мисия да върнат костите му на родна, свободна българска земя. След второто погребение на костите на войводата в двора на православния храм в Малко Търново след съответния църковен ритуал, четиримата създават Инициативен комитет за събиране костите на всички загинали въстаници за свободата на Тракия и за издигане на паметник в тяхна чест. Идеята е горещо подкрепена от населението на Малко Търново. Решило се паметникът да се издигне на Петрова нива, но и тогава държавата не оказала необходимото съдействие.

Комитетът издава ново възвание за събиране на сред-

Паметникът на

ства и активизира дейността си през 1927 година. На 29 февруари 1928 година възванието е разпратено до всички съществуващи по това време тракийски дружества и до отделни по-изявени бежанци – тракийци, но и при този опит държавата не се отзовава. Делото си остава само в редиците на организирани вече в своя организация тракийци, но за съжаление събраните средства и този път не са достатъчно за реализиране на идеята.

Идеята отново е преродена през 1953 година. Дядо ми – Лефтер Мечев, отново е в инициативния комитет и трите му дъщери – Надя, Тонка и майка ми – Марчела, както и братята им Руси и Георги активно се включват в набирането на средства. От тогава и аз, макар и с детински ентузиазъм на 13 годишно хлапе, се "включих" да помагам.

За разлика от предишните опити този път зад идеята застана твърдо община Малко Търново и държавата. Илия Петков – партиен и държавен ръководител от общински и регионален ранг оглавява новия инициативен комитет. Спомням си, че именно неговия беше идеята наистина голямата за времето си проект да се осъществи не с гранит, докаран някъде от България, а с местен варовиков камък от поречието на странджанската красавица – река Велека.

Така, по случай 55-та годишнина на Илинденско-Преображенското въстание, на 17 август 1958 година, с изключителна тържественост паметникът бе открит от секретаря на Президиума на Народното събрание Минчо Минчев. Там беше и дядо ми Лефтер Мечев с цялото си семейство – дъщери, синове и внуци – всички дали по нещо от себе си, за да видят как мечтата на дядо Лефтер се сбъдва – величав паметник, приютил в основите си костите на войводата Кондолов. Две години по-късно не му достигнаха десет дни, за да дочака поредният национален събор на Петрова нива.

Голямата му мечта – на Петрова нива да се изгради и храм-костница, в която да намерят вечен покой костите на участниците във въстанието, не остана без последствие. Именно Съюзът на тракийските дружества в България за 100 годишнината от въстанието вдигна на Петрова нива красивия

Петрова нива

• Стоян Камилски

храм-паметник „Света Петка“. Както мечтаеше дядо Лефтер в храма наистина има изградена и костница.

Времето не може да изтрие спомена и преданията за тези славни времена и техните герои. Но се оказа, че може да нанесе сериозни повреди върху паметниците, изградени от наследниците.

С тревога посрещнах обезпокоителния сигнал на кмета на община Малко Търново Илия Янчев в медиите, че паметникът на преобразенци на Петрова нива се нуждае от спешен ремонт. Споделям безпокойството му, че ако не се помогне на общината с доброволни пожертвования, парите, които държавата може да отдели, не биха стигнали за ремонта, от който паметника спешно се нуждае. Това ме върна в годините, когато дядо Лефтер се е опитвал години наред да помогне за осъществяването на идеята за паметник на преобразенци и да се почувствам виновен без вина. И това ме подтикна да потърся и други наследници

на преобразенци от Малко Търново, за които бях убеден, че ще приемат тревогата на кмета и като своя пряка грижа. И съм горд и щастлив, че днес мога да „рапортувам“, че наследниците и приятелите, които контактувах и поканих съвместно да помогнем, за да спрем „рушенето“ на мечтите на нашите предци и в прекия и в преносния смисъл, са не по-малко българи от своите дядовци и баби. И това ми вдъхва увереност, че страховете за съществуването на българската нация просто не могат да се случат, защото българският дух е жив! Затова, на финала ще си позволя с огромна лична благодарност да спомена тези, които без колебание се отзоваха на предложението ми да помогнем:

доц. Тошо Митов и неговата очна клиника „Света Петка“ от Варна преведоха целено за ремонт на паметника на Петрова нива сумата от две хиляди (2,000) лева, Ефтим и Данаил Вълчеви и техният братовчед Любомир Евтимов, наследници на войводата Дико Джелебов, хвърлил първата ръчна граната в битката с турския аскер, всеки дарява по хиляда лева или общо три хиляди (3000) лева. Свилен Мечев – в памет на дядо си Лефтер Мечев, баща си Георги Мечев и лелите Надежда и Тонка Мечеви сумата от хиляда и петстотин (1,500) лева. Ген. Тодор Бояджиев, Илина и Константин Бояджиеви – внук и правници на войводата Лефтер Мечев – сумата от две хиляди (2,000) лева. Посланик Георги Димитров – наследник

на войводата Стоян Камилски – сумата от петстотин (500) лева.

Общо към момента са събрани 9 000 лева, като очакваме още няколко превода и от други наследници на тези войводи.

Цялата сума, събрана до момента, е внесена по сметка на Съюза на тракийските дружества в България, целево за ремонта на паметника-светиня в памет на преобразенци в местността Петрова нива, Странджа планина, община Малко Търново.

На края ще припомня, че на 29 февруари 1928 г. тогавашният инициативен комитет, загубил вяра, че българската държава ще помогне за осъществяване на тяхната инициатива, разпраща призива си до вече съществуващите тракийски дружества и по-изявени тракийци. Така и ние, които се включихме в инициативата „Помогни за ремонта на паметника на Петрова нива“ призоваваме тракийските дружества

в страната и тракийци да ни подкрепят, като преведат по сметката на СТДБ

Банковата сметка на СТДБ е:
IBAN:
BG34STSA93000001682816
BIC: STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1
ул. „Княз Ал. Батенберг“
София 1000

• Лефтер Мечев

• Дико Джелебов